

8. maj 2006

2006-309/3024-37/nic

Notat om høring af bygherrekrav

Som led i regeringsinitiativet Det Digitale Byggeri vil de statslige bygherrer i sager vedr. nybyggeri fra 1. januar 2007 stille krav til anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (IKT). Byggeriets virksomheder skal opfylde disse krav, såfremt de vil deltage i løsningen af statslige byggeopgaver.

Nærværende notat indeholder en introduktion til høringen af bygherrekravene samt kommentarer fra Erhvervs- og Byggestyrelsen knyttet til de enkelte krav.

Høring i to faser

Erhvervs- og Byggestyrelsen har ønsket i så høj grad som muligt at inddrage byggeriets parter i udformningen af fremtidens krav til IKT anvendelse, hvorfor styrelsen har valgt at gennemføre to høringer.

Den første høring, der ligger i perioden fra tirsdag d. 9. maj 2006 til fredag d. 9. juni 2006, omhandler selve kravene til anvendelse af IKT. Hensigten med høringen er at afstemme kravene i forhold til deres formål.

Vil kravene føre til en mere effektiv byggesektor? – og har styrelsen sat det rigtige ambitionsniveau i forhold til tærskelværdier mv?

Det er altså Erhvervs- og Byggestyrelsens sigte med høringen at indhente kommentarer til i hvor høj grad kravene indeholder det tilsigtede potentiale.

På baggrund af høringen vil Erhvervs- og Byggestyrelsen justere kravene samt afpasse de planlagte vejledninger til kravene. Vejledning i kravenes praktiske anvendelse og opfyldelse samt tilknyttede paradigmer forventes at blive gjort til genstand for en teknisk høring i efteråret 2006.

For den særligt interesserede skal det bemærkes, at vejledningsmateriale til kravene allerede foreligger i udkast på www.detdigitalebyggeri.dk.

Hvem og hvornår skal der stilles krav om IKT anvendelse?

Bekendtgørelsen om krav til anvendelse af Informations- og Kommunikationsteknologi i nybyggeri er rettet mod de statslige bygherrer og institutioner, der modtager tilskud fra staten, når tilskuddet dækker mindst 50 pct. af institutionens årlige drift.

ERHVERVS- OG BYGGESTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf 35 46 60 00
Fax 35 46 60 01
CVR-nr. 48 46 41 14
ebst@ebst.dk
www.ebst.dk

Bekendtgørelsens krav gælder alene i byggeopgaver, hvor den samlede anslåede entreprisum overstiger 3 mio. kr. ex. moms

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2007 og gælder for byggeopgaver, der tilrettelægges efter denne dato. Tilrettelæggelse af byggeopgaver starter ved udbud af rådgivningsydelser eller ved kontraktindgåelse om rådgivningsydelser, såfremt disse ydelser ikke har været genstand for udbud. Hvis byggeopgaven løses uden særskilte rådgivningsydelser, så kan bygherren frem til 1. april 2007 undlade opfylde kravene.

Bilagets opbygning og indhold

I bekendtgørelsen og bilaget stilles kravene om IKT-anvendelse alene til de statslige bygherrer. Den overvejende del af kravene er udformet som krav om, at bygherren skal transportere kravet videre via sine kontrakter eller via konkurrencebetingelser.

I kravbeskrivelsen indgår en angivelse af hvilke af byggesagens parter, der kan blive berørt af kravet.

I et mindre omfang er kravene også krav til bygherren selv, f. eks. om en bygherrelevance. Hvor der også er tale om krav til bygherren selv, indgår denne også i oversigten over berørte parter.

I kravbeskrivelsen indgår angivelse af for hvilke entrepriseformer kravet er relevant. Det betyder dog ikke nødvendigvis at kravet skal anvendes i alle sager, hvor den pågældende entrepriseform anvendes.

Som nævnte skal kravene stilles i byggesager med en entreprisum på over 3 mio. kr. Nogle af kravene er imidlertid kun egnede for større byggesager. I bilaget er der tre krav (om elektronisk aflevering), som alene gælder for projekter med en entreprisum over 15 mio. kr. Desuden er der 3 krav vedr. bygningsmodeller, som kun gælder ved en entreprisum over 40 mio. kr.

Kravenes udformning

Kravene er formuleret på to principielt forskellige måder:

- a) Funktionskrav
- b) Detailkrav

a) Funktionskrav giver målet, men ikke midlet (kravet kan opfyldes på flere måder): *Eks: Tegninger skal kunne udprintes på byggepladsen i passende størrelse.*

b) Detailkrav giver midlet, hvorved målet opnås (men alternative metoder for mål-opfyldelse er ikke tilladt): *Eks: Tegninger skal kunne udprintes på byggepladsen i A-3 format.*

Vejledninger i at stille kravene og i at opfylde dem

Udviklingskonsortierne i ”Det Digitale Byggeri” har løbende arbejdet på at formulere vejledninger og paradigmaer til de bygherrer, der skal stille kravene samt til de byggevirksomheder, der skal opfylde kravene.

Disse vejledninger forventes som tidligere nævnt at blive sendt til teknisk høring i efteråret 2006.

Det skal bemærkes, at der i disse vejledninger bl.a. vil indgå tekniske definitioner af kravformuleringernes begreber samt en række paradigmaer, herunder et paradigma for en aftale om IKT-anvendelse i en byggesag. Denne aftale forventes at skulle fungere som kontraktbilag til alle den pågældende byggesags kontrakter. Erhvervs- og Byggestyrelsen forventer i denne forbindelse, at bygherrens regler for effektiv brug af projektweb vil være en del af denne aftale.

Om bilagets terminologi

Som det fremgår af bemærkningerne til bekendtgørelsen er det valgt at anvende begrebet elektronisk i stedet for begrebet digitalt. Det skyldes alene, at begrebet elektronisk har stor udbredelse og at der hertil er knyttet en retspraksis (anvendes f. eks. i EU’s udbudsdirektiver). Der er ikke med anvendelsen tilsigtet nogen ændring i forhold til den måde begrebet digitalt indtil nu har været anvendt i ”Det Digitale Byggeri”.

Ved projektdeltagere forstås bygherren, de rådgivende og udførende virksomheder, der deltager i gennemførelse af projektet. Virksomhederne vil selv skulle tage stilling til, hvilke medarbejdere, der deltager. IKT-aftalen kan dog omfatte mere detaljerede krav til den enkelte virksomhed.

Bemærkning til de enkelte krav

Brug af projektweb i byggeprojekter - Krav 1

For at realisere fordelene ved at anvende projektweb, er det centralt, at al kommunikation foregår via projektwebben.

Når der i kravformuleringen skrives ”relevante” projektdeltagere er årsagen, at der kan være projektdeltagere med en så perifer tilknytning til projektet, at deres anvendelse af projektwebben vil være uhensigtsmæssig.

Tilsvarende er forbeholdet ”så vidt muligt” begrundet i, at der kan foreligge ikke-digital information i et sådant omfang, at indscanning af denne er uhensigtsmæssig.

Reglerne for brug af projektweb er forudsat at være en del af den særlige IKT-aftale, der er omtalt i de generelle bemærkninger. Et paradigma for IKT-aftalen vil være indeholdt i vejledningen til bygherren. Kravet om, at der – i begrænset omfang – skal anvendes metadata vil væsentligt forbedre søgemulighederne for de dokumenter, der er placeret i projektwebben. Det er forudsat, at der vil være mindst tre kategorier i en dokument status: Under udarbejdelse, gældende, tidligere gældende (arkiv).

Når bygherren indgår som berørt part skyldes det, at også bygherren skal kommunikere med projektdeltagerne via projektwebben.

Projektwebløsning - Krav 2

Kravene til projektwebløsningen er kortfattet beskrevet. Vejledningerne vil indeholde en række tekniske specifikationer for effektive og sikre projektwebløsninger.

Når der i kravformuleringen skrives ”relevante” projektdeltagere er årsagen, at der kan være projektdeltagere med en så perifer tilknytning til projektet, at deres anvendelse af projektwebben vil være uhensigtsmæssig.

Når bygherren indgår som berørt part skyldes det, at adgang til projektweb på byggepladsen (hardware og internetadgang) kan være en bygherre-relevance. Tilvejebringelsen af adgangen kan også være aftalt med rådgivere og/eller udførende.

Når det er vigtigt at alle dokumenter i en bestemt statusgruppen kan vises, skyldes det bl.a. at alle har brug for at have overblik over gældende dokumenter i byggesagen.

Tegningsformat - Krav 3

Kravet omhandler udskrift af tegninger. Udarbejdelsen kan fortsat ske i et af rådgiveren valgt andet format. Det skal i så fald sikres, at den nedskålede udskrift er læsbar.

Anvendelse af bygningsmodel i konkurrencer - Krav 4a

Kravet om anvendelse af bygningsmodel i konkurrencer gælder ved en forventet entreprisenum på over 40 mio. kr. (krav 4b).

Der kan imidlertid tænkes konkurrencer med en forventet entreprisenum på under 40 mio. kr., hvor det kan være relevant at anvende en bygningsmodel. Bygherren skal ifølge kravet vurdere dette.

Kravet kan omfatte flere modeller, hvor dette anses for hensigtsmæssigt. Bygherren skal i givet fald drage omsorg for, at det nødvendige grundlagsmateriale stilles til rådighed for konkurrencedeltagerne.

Anvendelse af bygningsmodel i konkurrencer - Krav 4b

Kravet kan omfatte flere modeller, hvor dette anses for hensigtsmæssigt. Bygherren skal drage omsorg for, at det nødvendige grundlagsmateriale stilles til rådighed for konkurrencedeltagerne.

IFC er en industristandard som fastlægger et ikke-proprietært format for udveksling af data mellem bygningsmodeller i forskellige CAD programmer.

Anvendelse af bygningsmodel - Krav 5a

Kravet af anvendelse af bygningsmodel gælder ved en forventet entreprisenum på over 40 mio. kr. (krav 5b). Der kan imidlertid tænkes byggeprojekter med en forventet entreprisenum på under 40 mio. kr., hvor det kan være relevant at anvende en bygningsmodel. Bygherren skal ifølge kravet vurdere dette.

Kravet kan omfatte flere modeller, hvor dette anses for hensigtsmæssigt. Bygherren skal i givet fald drage omsorg for, at det nødvendige grundlagsmateriale stilles til rådighed for projektdeltagerne.

Anvendelse af bygningsmodel - Krav 5b

Kravet kan omfatte flere modeller, hvor dette anses for hensigtsmæssigt. Bygherren skal drage omsorg for, at det nødvendige grundlagsmateriale stilles til rådighed for projektdeltagerne.

Bygningsmodellen skal være til rådighed for de udførende i tilbudsfasen. IFC er en industristandard som fastlægger et ikke-proprietært format for udveksling af data mellem bygningsmodeller i forskellige CAD programmer.

Standardisering af udbudsmateriale og beskrivende mængdefortegnelse - Krav 6a

Bygherren vil skulle fastlægge en detaljeringsgrad for den beskrivende mængdefortegnelse. I vejledningen til bygherrerne vil indgå definition af beskrivende mængdefortegnelse samt beskrivelse af grundlaget for fastlæggelse af detaljeringsgrad.

Standardisering af udbudsmateriale og beskrivende mængdefortegnelse - Krav 6b

Bygherren vil skulle fastlægge en detaljeringsgrad for den beskrivende mængdefortegnelse. I vejledningen til bygherrerne vil indgå definition af beskrivende mængdefortegnelse samt beskrivelse af grundlaget for fastlæggelse af detaljeringsgrad.

Elektronisk udbud af udførelsesentrepriser - Krav 7

Når bygherren er nævnt som part skyldes det kravet tilvejebringelse af internetbaserede modtagefaciliteter for tilbuddene.

De internetbaserede modtagefaciliteter skal – af hensyn til opfyldelsen af tilbudslovens bestemmelser - have en tredjepart som vært (host).

Projektdata bør så vidt muligt overføres i et XML-format.

Elektronisk aflevering af driftsdata - Krav 8

I forbindelse med opfyldelse af kravene til digital aflevering skal bygherren i projekteringsfasen levere en række oplysninger til de projekterende som f.eks. nummerering og navngivning af ejendomme og bygninger.

Fremgangsmåde ved og omfang af elektronisk aflevering af driftsdata - Krav 9

Datamodellen beskriver den strukturerede form som data skal afleveres i til driftsherren, og er opbygget ud fra driftsherrens behov for data i driftsfasen. Begrebet datamodel vil være yderligere specificeret i de tilhørende vejledninger.

Krav til afleveringsmetode - Krav 10

Metode 1 og metode 2 omfatter en egentlig digital dataudveksling med anvendelse af ikke-proprietære udvekslingsformater. Metode 3 er en manuel metode.

De angivne afleveringsmetoder vil være nærmere beskrevet i de tilhørende vejledninger.